

UCHWAŁA NR 65/IX/7/2024
RADY MIEJSKIEJ KONSTANCIN-JEZIORNA

z dnia 22 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji "Gminnego Programu opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025", za okres 2022-2023

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), Rada Miejska Konstancin-Jeziorna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje sprawozdanie z realizacji "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025" za okres 2022-2023, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Gminy Konstancin-Jeziorna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Karolina Komar-Osińska

Załącznik do uchwały Nr 65/IX/7/2024
Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna
z dnia 22 października 2024 r.

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami
dla gminy
Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025**

Dane za lata 2022-2023

Opracowanie:
Wydział Planowania Przestrzennego
mgr Elżbieta Bartoszevska

Konstancin-Jeziorna, październik 2024 r.

1 WSTĘP

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025 (dalej „Program”) został przyjęty Uchwałą Nr 434/VIII/33/2021 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego dnia 23 grudnia 2021 r., poz. 12216.

Przyjęcie Programu zostało poprzedzone wydaniem pozytywnej opinii przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – pismo Nr WRD.5120.1.2.2021.AT z dnia 27.09.2021 r.

2 PODSTAWA PRAWNA

Gminny program opieki nad zabytkami jest opracowywany na 4 lata. Zgodnie z art. 87 ust. 5 Ustawy dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U z 2024 r. poz. 1292 z późn. zm., dalej: „u.o.z.o.z.”) burmistrz zobowiązany jest do sporządzenia co dwa lata sprawozdania z realizacji Programu i przedstawienia go radzie gminy. Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym tego rodzaju dokumentem opracowanym dla gminy Konstancin- Jeziorna i obejmuje realizację zadań dla wyznaczonych kierunków działań zawartych w Programie w okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. Celem sprawozdania jest określenie zasadności wyznaczonych kierunków działań przyjętych w Programie w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres dwóch lat, tj. 2022-2023, zostało sporządzone na podstawie obowiązujących przepisów „u.o.z.o.z.” oraz na podstawie informacji uzyskanych od pracowników Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna i wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy Konstancin-Jeziorna, w których zarządzie znajdują się zabytki nieruchome i które zajmują się działaniami edukacyjnymi, popularyzacyjnymi w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

3 REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Przyjęty przez Radę Miejską Konstancin-Jeziorna Program określił kierunki podejmowanych przez samorząd działań, które mają prowadzić do zachowania dziedzictwa kulturowego.

W uchwalonym Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025 określono trzy priorytety realizacji Programu:

- **Priorytet I**
Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.
- **Priorytet II**
Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej.
- **Priorytet III**
Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

W ramach wymienionych priorytetów wytyczono kierunki działań i na tej podstawie wyodrębniono poszczególne zadania.

Zebrane dane i informacje usystematyzowano według określonych priorytetów i kierunków działań zawartych w przyjętym Programie. Ponadto w sprawozdaniu odniesiono się wyłącznie do zrealizowanych zadań.

Tabela 1. Priorytet 1 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna

Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy	
Kierunki działań	Zadania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymywanie w dobrym stanie obiektów zabytkowych, prowadzenie remontów oraz prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych należących do Gminy, • Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków, • Zabezpieczenie w budżecie gminy środków finansowych na realizowanie własnych zadań w zakresie ochrony i popularyzacji zabytków i dziedzictwa kulturowego, • Kontynuowanie przyznawania dotacji zgodnie z uchwałą w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, • Monitoring stanu zachowania zabytków, • Ścisła współpraca z MWKZ w zakresie ratowania zaniedbanych zabytków, • Współpraca ze stowarzyszeniami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony zabytków, • Podniesienie bezpieczeństwa zabytków poprzez współpracę z właściwymi służbami (Policja, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego).
Podejmowanie współpracy z właścicielami zabytków, które są położone na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Informowanie za pośrednictwem miejskiej strony internetowej informacji dotyczących możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, ułatwiających właścicielom i zarządcom obiektów zabytkowych terminowe i prawidłowe składanie stosownych wniosków związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami, • Stosowanie zwolnień od podatku od nieruchomości w odniesieniu do budynków i gruntów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (zgodnie z art. 7 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), • Promowanie i nagradzanie „dobrych praktyk” konserwatorskich przy obiektach zabytkowych (np. w postaci wyróżniania właścicieli dbających o zabytki - nagroda Burmistrza Gminy), • Informowanie właścicieli o korzyściach i możliwościach płynących z objęcia obiektów zabytkowych ochroną prawną.

Opracowanie na podstawie Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025

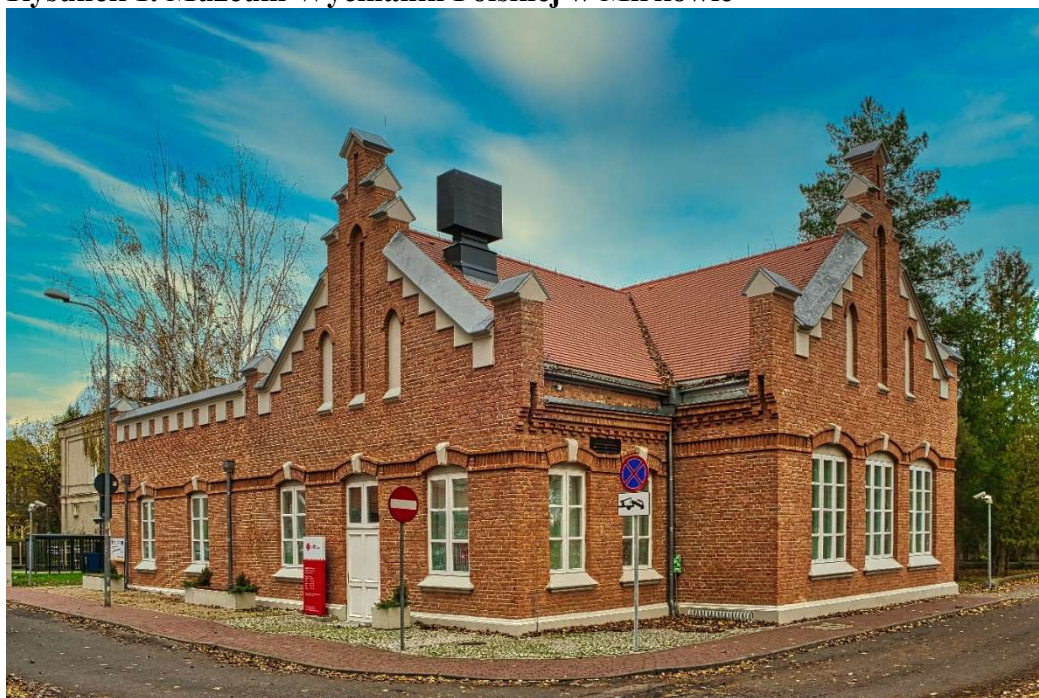
Pierwszym zadaniem określonym w ramach priorytetu - Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy jest utrzymanie w dobrym stanie obiektów zabytkowych, prowadzenie remontów oraz prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych należących do Gminy.

Opieka nad zabytkami łączy się z obowiązkiem przeprowadzania remontów i rewitalizacji, dbania o dobry stan techniczny, finansowania prac konserwatorskich oraz pozyskiwania na nie środków zewnętrznych. Gmina Konstancin-Jeziorna realizuje to zadanie od wielu lat. W okresie sprawozdawczym zostały zakończone prace związane z przebudową budynku dawnego Domu Ludowego przy ul. Anny Walentynowicz 18. Dom Ludowy w Mirkowie został wybrany na siedzibę Muzeum Wycinanki Polskiej ze względu na jego historyczne związki z Fabryką Papieru – powstał z inicjatywy i środków ówczesnego jej właściciela Edwarda Natansona oraz składek robotników. Muzeum zostało oficjalnie otwarte 24 czerwca 2023 r. Budynek wyróżnia się też piękną bryłą. Zbudowany został w 1908 r. według projektu Stefana Szyllera – wybitnego architekta i konserwatora zabytków, autora m.in. gmachu głównego Politechniki Warszawskiej, Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych i mostu Księcia Józefa Poniatowskiego. W trakcie prowadzonej przebudowy odtworzono między innymi pierwotny wygląd budynku wraz z oryginalnymi drzwiami i oknami. Wykonano też prace związane ze wzmocnieniem konstrukcji budynku, a cały obiekt przystosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Całkowity koszt utworzenia Muzeum Wycinanki Polskiej to 5 696 405 zł, z czego 2 567 768,58 zł pochodziło z funduszy europejskich przekazanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Mazowsza na rozwój dziedzictwa kulturowego. Podstawą kolekcji są zbiory przekazane przez Antoniego Śledzińskiego. W sumie muzeum zgromadziło ponad 3,5 tys ekspozatów, z czego najstarsze mają prawie 100 lat. W ramach inwestycji powstała sala wystawiennicza, konferencyjna, warsztatowa oraz pokoje biurowe. Multimedialna ekspozycja prezentująca wycinanki jest połączona z dziejami miasta. Oprócz stałej ekspozycji, w wyremontowanym budynku odbywają się okolicznościowe wystawy oraz warsztaty, propagujące tę sztukę. Program jest skierowany zarówno do dorosłych, jak i do młodzieży i dzieci. Z okazji oficjalnego otwarcia Muzeum Wycinanki zaplanowano dwudniowy otwarty program warsztatów, animacji i koncertów. Warsztaty poprowadziły mistrzynie wycinankarstwa z regionu Kurpi. Można było wziąć udział także w różnych warsztatach i animacjach związanych

z papierem (czerpanie papieru, origami, powietrzna wycinanka) oraz kulturą ludową (ludowe panienki, lepienie z gliny, gra terenowa „na tropie kogutka”). Na scenie wystąpili m.in. duet muzyki tradycyjnej Sebastian Pikula i Jakub Cieśla, Kapela Niwińskich, która zagrała koncert do tańca.

Rysunek 1. Muzeum Wycinanki Polskiej w Mirkowie

fot. Wydział Promocji i Współpracy Zagranicznej

Mimo oficjalnego otwarcia Muzeum Wycinanki Polskiej w 2023 r. to obiekt zaczął już funkcjonować w 2022 r. W listopadzie 2022 r. ruszyły warsztaty - „Otwarte popołudnia”, podczas których realizowane były kreatywne warsztaty tworzenia zazdrostek miejskich, wycinanek kołowych i pasowych. Zorganizowano ponadto przegląd Filmów Etno „Kolędniczy i kowale – obrzędowość i rzemiosło w filmach z archiwum naukowego Państwowego Muzeum Etnograficznego”. Od 17 do 20 listopada 2022 r można było zobaczyć blisko 30 produkcji, w tym najstarszy prezentowany dokument pt. „Wesele Księżackie” z 1937 roku. Z kolei w grudniu, w każdy weekend, zaplanowano program „Zrób sobie święta” – cykl warsztatów, pokazów filmowych, spektakli i koncertów. Muzeum Wycinanki Polskiej to niezwykle miejsce muzealno-edukacyjne, które wyróżnia Konstancin-Jeziornę i Mazowsze na kulturalnej mapie Europy. Działalność Muzeum Wycinanki Polskiej prowadzonego przez Konstanciński Dom Kultury została dostrzeżona przez Stowarzyszenie Perły Mazowsza. Podczas siódmej edycji

konkursu Perły Mazowsza 2022 Muzeum Wycinanki otrzymało Perłę Kultury. Na zlecenie Gminy w 2022 r. prowadzone były również prace remontowe oraz przebudowa pomieszczeń w budynku położonym przy ul. A. Walentynowicz 24 w Konstancinie-Jeziornie, dla potrzeb Klubu Senior+. Budynek został zmodernizowany i dostosowany do potrzeb Klubu Senior za kwotę 462 103,55 zł, z czego 199 999,73 zł to dotacja z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

W uchwalonym budżecie gminy Konstancin-Jeziorna na rok 2022 – Uchwała Nr 469/VIII/34/2021 z dnia 15 grudnia 2021 r. - na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przewidziano kwotę ponad 6 600 tys. zł. W ramach uchwalonego budżetu w 2022 r. przekazano dotację podmiotową dla Konstancińskiego Domu Kultury w Konstancinie-Jeziornie w wysokości powyżej 4 mln złotych, która w całości została wydatkowana. Natomiast w uchwalonym budżecie gminy Konstancin-Jeziorna na rok 2023 – Uchwała Nr 603/VIII/51/2022 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 21 grudnia 2022 r. - na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego przewidziano kwotę 6 778 tys. zł w tym ponad 4 mln złotych stanowiła dotacja podmiotowa dla Ośrodka Kultury w Konstancinie-Jeziornie. W 2023 r. środki na działania związane z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego zostały zwiększone do kwoty ponad 7 399 tys. złotych. Również zwiększeniu uległa dotacja podmiotowa na rzecz Konstancińskiego Domu Kultury, która została wykorzystana w 100%.

Oprócz dbania o poszczególne zabytki, gmina dokonuje kompleksowych remontów ulic w granicach dawnego założenia urbanistycznego Konstancina. Ta siatka istniejących ulic składa się na założenie przestrzenne, wpisane do rejestru zabytków, jako układ urbanistyczny decyzją z dnia 28.02.1990 r. W latach 2022–2023 gmina Konstancin-Jeziorna przeprowadziła m. in. budowę ul. Mostowej i Łącznej, znajdujących się w granicach objętego ochroną założenia urbanistycznego.

Kolejnym działaniem gminy mającym wpływ na zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania jest przyznawanie dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Zasady udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy Konstancin-Jeziorna na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane zostały określone w Uchwale Nr 619/VII/38/2017 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 25 października 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie,

restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Dotacje mogą zostać udzielone do wysokości środków zaplanowanych w budżecie Gminy Konstancin-
Jeziorna na dofinansowanie zadań, o których mowa w uchwale. Decyzję o przyznaniu dotacji podejmuje Rada Miejska Konstancin-
Jeziorna w drodze uchwały a przekazanie dotacji następuje na podstawie zawartej umowy pomiędzy Gminą Konstancin-
Jeziorna a podmiotem, któremu została przyznana dotacja.

W 2022 r. przyznano dotację celową dla Parafii Rzymskokatolickiej św. Józefa Oblubieńca w Konstancinie-
Jeziornie na prace konserwatorskie i restauratorskie w wysokości 100.000 złotych. z przeznaczeniem na dofinansowanie nakładów koniecznych na roboty konserwatorskie i restauratorskie przy remoncie i odbudowie zabytkowego, murowanego ogrodzenia przy kościele parafialnym Św. Józefa Oblubieńca NMP w Konstancinie-
Jeziornie, wpisanym do rejestru zabytków województwa mazowieckiego w dniu 10 listopada 1977 r. pod numerem A-4985. Prace konserwatorskie i restauratorskie polegały na powstrzymaniu procesu zniszczeń i miały na celu niezwłoczne zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku. Renowacja ogrodzenia miała na celu odtworzenie pierwotnych walorów estetycznych zabytku. W tym celu Rada Miejska Konstancin-
Jeziorna podjęła Uchwałę Nr 477/VIII/36/2022 z dnia 23 lutego 2022 r.

W 2023 r. Gmina Konstancin-
Jeziorna złożyła 4 wnioski o dofinansowanie renowacji 4 zabytkowych obiektów w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Jeden z wniosków na kwotę 3,5 mln złotych dotyczył przebudowy i modernizacji budynku dawnej stacji kolejki wąskotorowej, który wcześniej decyzją Nr rejestru A-1733 z dnia 15.12.2022 r. został wpisany do rejestru zabytków. O kolejne dofinansowanie na kwotę 3,5 mln gmina zwróciła się w odniesieniu do willi Świt, w której mieszkał kiedyś Stefan Żeromski. Ponadto gmina zwróciła się o dofinansowanie dwóch obiektów sakralnych - na kwotę 300 tys w odniesieniu do kościoła Wniebowzięcia NMP przy ul. Piłsudskiego 54 oraz na kwotę 2,4 mln złotych w odniesieniu do kościoła p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP przy ul. A. Walentynowicz 1A.

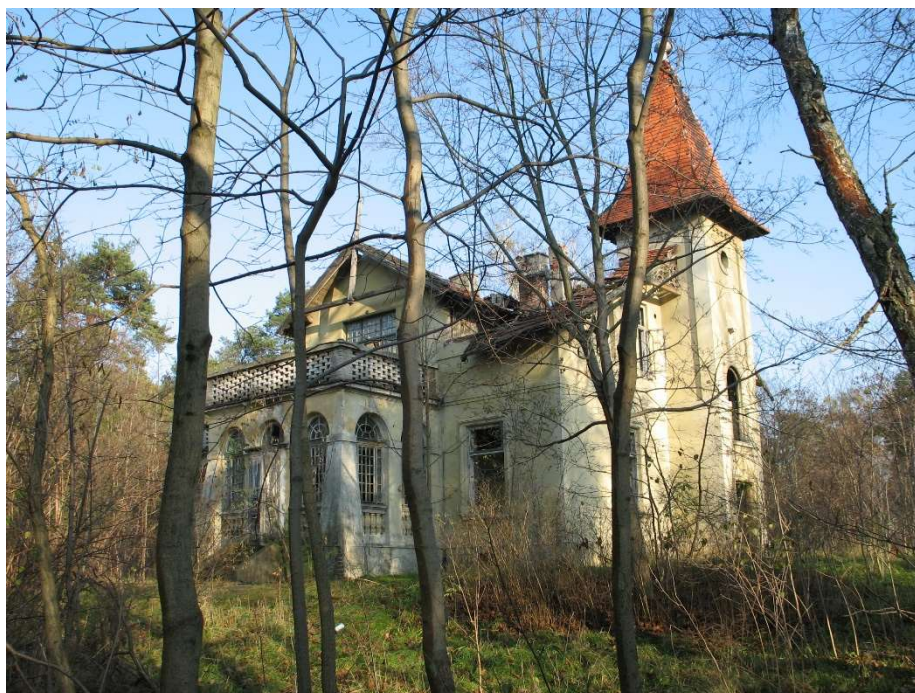
W ramach pierwszego naboru Rządowego Programu Odbudowy Zabytków dofinansowanie otrzymała gmina Konstancin-
Jeziorna na rewitalizację kościoła Wniebowzięcia NMP przy ul. Piłsudskiego 54 na kwotę 306,1 tys złotych. Wsparcie ma mieć formę promesy inwestycyjnej udzielanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Dotacja pokryje 98 proc. kosztów realizacji zadania. W ramach prac budowlanych zaplanowano

osuszenie fundamentów kościoła, a następnie remont jego wnętrza obejmujący m.in. odtworzenie tynków oraz uzupełnienie ubytków w ścianach i ich odmalowanie. Przewidywany termin zakończenia inwestycji to koniec 2024 r. W ramach kolejnego naboru Gmina Konstancin-Jeziorna dostała dofinansowanie w wysokości 306,1tyś na rewitalizację zabytkowego kościoła P.W. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Mirkowie. Z przyznanych środków mają zostać przeprowadzone prace polegające na osuszeniu fundamentów.

Kolejnym działaniem, ustalonym w uchwalonym Programie jest monitoring stanu zachowania zabytków i interweniowanie w przypadku występujących zaniedbań ze strony ich właścicieli.

Już w uchwalonym Programie zwrócono uwagę na problem gmin, które nie posiadają stosownych instrumentów prawnych umożliwiających nałożenie na Właścicieli zabytków obowiązku utrzymania zabytku w odpowiednim stanie technicznym.

Rysunek 2. Willa Jezioranka przy ul. Kraszewskiego 8, w 2006 r.

fot. Wydział Planowania Przestrzennego

Ten brak odpowiednich narzędzi powoduje popadanie zabytków w ruinę. Prowadzony jest na bieżąco monitoring zachowania obiektów zabytkowych. W okresie sprawozdawczym

Programu wystosowano kilka pism do właścicieli zaniedbanych obiektów zabytkowych z prośbą o podjęcie działań zmierzających do zabezpieczenia budynków przed zniszczeniem.

Rysunek 3. Willa Jezioranka przy ul. Kraszewskiego 8, w 2018 r.

fol. Wydział Planowania Przestrzennego

Jednak powyższe wystąpienia nie przyniosły oczekiwanych efektów. O popadających w ruinę zabytkach organ wielokrotnie informował Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jak również występował do właściwych organów o podjęcie działań prowadzących do zabezpieczenia obiektów przed dalszą dewastacją i całkowitym zniszczeniem. Niestety również te wystąpienia nie przyniosły pożądaných efektów. I tak na przykładzie willi Jezioranka, położonej przy ul. Kraszewskiego 8, Prokuratura Rejonowa dokonała umorzenia dochodzenia, stwierdzając, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. W maju 2021 r. Gmina Konstancin-Jeziorna wystąpiła do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisanie do rejestru zabytków - willi Jezioranka, Jutrzenka, Krysieńka i oficyny przy willi Jezioranka.

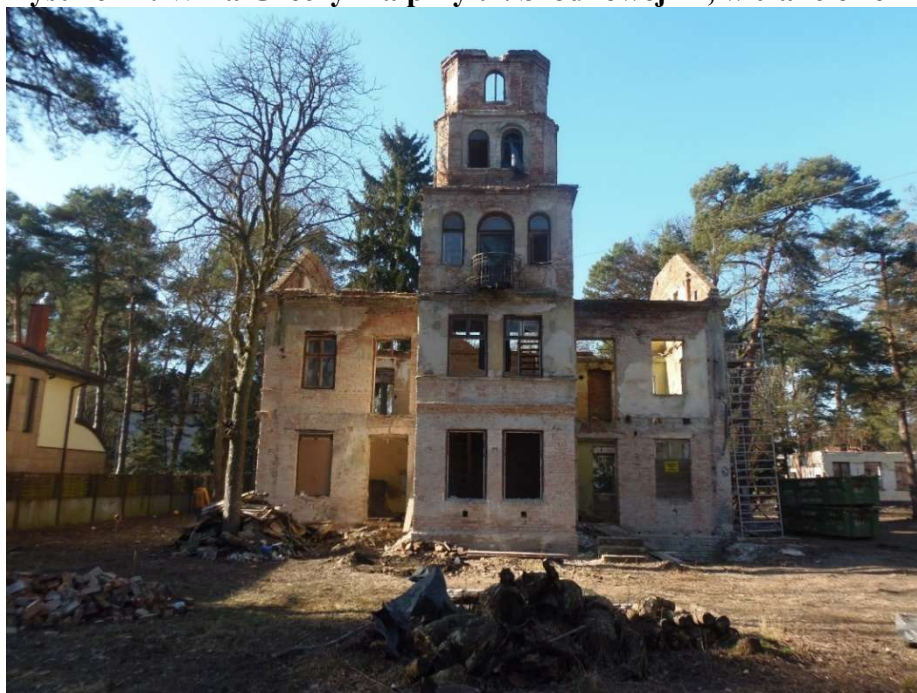
Dopiero na skutek wniosku Towarzystwa Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina im. Stefana Żeromskiego, złożonego w dniu 26.04.2023 r. zostało wszczęte postępowanie przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego willi Jezioranka położonej

w Konstancinie-Jeziornie przy ul. Kraszewskiego 8. Willa Jezioranka należała w czasach świetności do bardziej malowniczych budowli Konstancina. W dwudziestoleciu międzywojennym pełniła funkcję pensjonatu. Na początku lat 20 XX w. bywał w niej Józef Pankiewicz - profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W tym przypadku można śmiało stwierdzić, że działania właściciela przyczyniły się do dewastacji willi, poprzez zaniechanie wykonania koniecznych zabezpieczeń i konserwacji. Willa Jezioranka wraz z sąsiednimi budynkami tj. willą Krysięnką, willą Jutrzenką i oficyną przy willi Jezioranka to przykład zabytków, które ze względu na brak prac zabezpieczających i remontowych popadły w ruinę. Ten postępujący proces degradacji został uwidoczniiony na przykładzie załączonych zdjęć willi Jezioranka. Na przestrzeni kilkunastu lat willa popadła w ruinę.

Na szczęście tych negatywnych przykładów jest coraz mniej. W ostatnim czasie przybywa obiektów odrestaurowanych, które są nie tylko chlubą Mieszkańców ale są również atrakcją turystyczną Konstancina.

W ostatnim czasie odrestaurowane zostały m.in. wille: Anna, Glauke – Muzeum Villa la Fleur, Natemi, Poranek, Marysieńka, Leonówka, Nike i Fraszka. Ponadto nadal trwają prace przy willi Zameczek, Zorza, Odpoczynek, Zbyszek. W czasie przygotowania niniejszego sprawozdania zostały rozpoczęte prace remontowe przy willi Greczynka położonej przy ul. Środkowej 22.

Rysunek 4. Willa Greczynka przy ul. Środkowej 22, w trakcie remontu

fot. Wydział Planowania Przestrzennego

Miejmy nadzieję, że te wzorcowe przykłady rewitalizacji obiektów zabytkowych, skruszą „serca” właścicieli, którzy swoimi działaniami doprowadzili do ruiny obiektów zabytkowych. Ma się do tego przyczynić zadanie polegające na promowaniu i nagradzaniu „dobrych praktyk” konserwatorskich przy obiektach zabytkowych. Zadanie to gmina realizuje poprzez umieszczenie stosownych artykułów w Biuletynie Informacyjnym Gminy Konstancin-Jeziorna. W ten sposób gmina pokazuje wzorcowe przykłady renowacji zabytków. W okresie sprawozdawczym ukazały się artykuły o willi Anna położonej przy ul. Żeromskiego 10, która znowu zachwyca secesyjną architekturą. Obecny właściciel nadał budynkowi drugie, nowe życie. Z wielką starannością przeprowadzono prace remontowe, odtwarzając nawet nawiązujące do oryginalnego ogrodzenie. W nr 2/2023 Biuletynu Informacyjnego Gminy Konstancin-Jeziorna można było przeczytać o chlubie Konstancina-Jeziorny tj. o Muzeum Villa la Fleur, które jest jedną z najciekawszych atrakcji Konstancina-Jeziorny. W internecie możemy przeczytać: „Jeśli chodzi o muzea prywatne ze sztuką współczesną lub nowoczesną, to niestety istnieje tylko jedna tego typu prywatna placówka w Polsce – Villa la Fleur w Konstancinie-Jeziornej.” Mamy zatem wielkie szczęście, że to muzeum znajduje się na terenie naszej gminy . Natomiast w wydaniu nr 3/2023 Biuletynu Informacyjnego Gminy Konstancin-Jeziorna znalazła się informacja o willi Poranek, znajdującej się u zbiegu ulic Kraszewskiego i Źródlanej.

Rysunek 5. Willa Poranek przy ul. Kraszewskiego 1

fot. Wydział Planowania Przestrzennego

Ponadto gmina informowała o możliwości pozyskania środków finansowych na działania związane z ochroną zabytków i opieką nad nimi, za pośrednictwem gminnej strony internetowej. Na stronie bip.konstancinjeziorna.pl w zakładce Programy i dotacje na zabytki znajdują się informacje o możliwościach sfinansowania takich prac.

Gmina Konstancin-Jeziorna stosuje również zwolnienia z podatku od nieruchomości dla gruntów i budynków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków. Na podstawie artykułu 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, grunty i budynki wpisane do rejestru zabytków mogą być zwolnione od podatku od nieruchomości pod warunkiem ich odpowiedniego utrzymania i konserwacji. Zwolnione od należności podatkowej mogą być wszystkie obiekty zabytkowe, na których nie jest prowadzona działalność gospodarcza.

W 2022 r. zwolniono od podatku od nieruchomości - 29 nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, natomiast w 2023 r. zwolniono od podatku od nieruchomości 32 nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków.

Tabela 2. Priorytet 2 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna

Priorytet II: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej	
Kierunki działań	Zadania
Opracowanie dokumentacji zasobów dziedzictwa kulturowego gminy oraz monitorowanie ich stanu zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie aktualizacji gminnej ewidencji zabytków; • Aktualizacja Systemu Informacji Przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego gminy, • Zakładanie nowych kart adresowych dla zabytków dotychczas nierozpoznanych i nie uwzględnionych w ewidencji, a istotnych dla dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Konstancin-Jeziorna, jak również gromadzenie dokumentacji archiwalnej dla zabytków już nieistniejących
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> • Dalszy rozwój projektu Wirtualne Muzeum, • Dalsze organizowanie imprez plenerowych promujących dziedzictwo kulturowe na terenie gminy Konstancin-Jeziorna m.in.: Dni Konstancin, Otwarte Ogrody, Flis Festiwal, Zielone Świątki, • Organizowanie cyklicznych, tematycznych wycieczek z przewodnikiem, • Rozwijanie działalności wystawienniczej powiązanej z zabytkami Gminy i ich historią, • Popularyzacja i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym, budowanie świadomości lokalnej, a także włączenie społeczeństwa w opiekę nad zabytkami nad zasobem dziedzictwa kulturowego, • Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych, • Kontynuowanie prowadzenia informacji turystycznej, • Wspieranie inicjatyw kulturalnych, promocja Urzecza jako atrakcji turystycznej oraz dalszy rozwój Urzeckiego Parku Tematycznego, • Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy, • Kontynuowanie oznakowania tras turystycznych i ciągów spacerowych umożliwiających wędrowanie pozwalające na zapoznanie się z walorami przyrodniczymi i kulturowymi miasta i gminy Konstancin-Jeziorna

Opracowanie na podstawie Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025

W ramach działań mających na celu edukację i popularyzację wiedzy o regionalnym dziedzictwie Gmina Konstancin-Jeziorna podejmowała szereg inicjatyw ukierunkowanych na

promocję i pogłębianie świadomości mieszkańców w zakresie materialnej i niematerialnej spuścizny kulturowej gminy Konstancin-Jeziorna oraz jej istotnej roli w podtrzymywaniu i budowaniu lokalnej tożsamości. Wysoka aktywność instytucji kultury, poprzez atrakcyjną ofertę imprez była istotnym elementem realizacji zadań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. Te działania prowadził przede wszystkim Konstanciński Dom Kultury. Ponadto gmina współpracowała z licznymi organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego, udzielając im finansowego wsparcia.

Przeprowadzone w tym obszarze w latach 2022-2023 działania skierowane były do mieszkańców, jak i gości odwiedzających gminę. Potencjał dziedzictwa kulturowego gminy Konstancin-Jeziorna został wykorzystany poprzez m.in. organizowanie wydarzeń promujących spuściznę kulturową gminy Konstancin-Jeziorna, organizowanie wystaw, opracowanie broszur, organizację konkursów.

15 maja 2022 r. w Parku Zdrojowym odbył się Jarmark Kultury Urzecza, podczas którego odwiedzający mogli poznać historię i kulturę ludową nadwiślańskiego mikroregionu Urzecze, zanikających zawodów, rzemiosła, sztuki, muzyki, tańców, a także unikatowych urzeckich przysmaków. Dla dzieci i dorosłych zostały zorganizowane m.in. pokazy i warsztaty dawnych zawodów oraz spektakl plenerowy dla najmłodszych „Legendy wiślane” w wykonaniu Teatru Baza. Na scenie zaprezentowały się lokalne zespoły, m.in. Grupa 30+, Wilanowska Orkiestra Dęta, Łurzyckanki, Urzeczeni, Granda na Urzeczu, Piskorze, Sołtysi oraz zaproszeni artyści. Gwiazdą jarmarku była grupa OREADA spod Łodzi, która na scenie wykonała autorskie kompozycje inspirowane przyrodą, kulturą ludową i naturą człowieka. Podczas jarmarku można było kupić wiele regionalnych produktów, lokalne przysmaki i wyjątkowe rękodzieło. Kolejny Jarmark Kultury Urzecza odbył się 14 maja 2023 r. W programie imprezy znalazły się liczne warsztaty – m.in. wycinanki i plecenia wianków czy przejażdżki tradycyjnymi łódkami po Jeziorce.

Region Urzecza był promowany również podczas mobilnej wystawy „Nad Wisłą, na Urzeczu. Tu było żyć trudno, ale się opłacało”, którą można było obejrzeć w 2022 r. w Konstancińskim Domu Kultury – Hugonówka. Wśród eksponatów można było obejrzeć m.in., tradycyjne stroje, plansze z opisami i ikonografią, zdjęcia archiwalne i współczesne oraz liczne

eksponaty, wśród których znalazły się przedmioty codziennego użytku oraz najnowsze odkrycia archeologiczne.

W okresie sprawozdawczym cyklicznym wydarzeniem zorganizowanym przez Konstanciński Dom Kultury były imieniny Konstancji. W programie można było znaleźć wiele atrakcji nawiązujących do czasów powstania letniska. 19 lutego 2022 r. w ramach cyklu Wirtualne Muzeum Konstancina, odbyło się spotkanie poświęcone Henrykowi Poddębkiemu, jednemu z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej przedwojennej fotografii, dokumentującemu także międzywojenny Skolimów i Konstancin. Spotkanie poprowadził Krzysztof Kukiela, wnuk fotografa oraz opiekun i propagator jego artystycznego dorobku. Natomiast 18 lutego 2023 r. o swojej książce pt. „Wesele Marii Skórzewskiej z Michałem Ogińskim w świetle listu Marii Grzymała-Potulickiej z 1876 roku” opowiadał prof. dr. hab. Ryszarda Nowicki. Natomiast 19 lutego 2023 r. z czytelnikami spotkała się Małgorzata Niezabitowska, która opowiedziała o powieści pt. „Światłość i mrok”.

W ramach Konstancińskiej Nocy Sztuki 14 maja 2022 r. można było obejrzeć nowy, odrestaurowany budynek Muzeum Villa la Fleur, mieszczący się przy ul. Szpitalnej 14/16 wraz z otaczającym go ogrodem i podziwiać m.in. dzieła artystów z tzw. szkoły paryskiej. Natomiast w siedzibie Konstancińskiego Domu Kultury przy ul. Mostowej można było zobaczyć wystawę „Robert Znajomski 1968-2021. Retrospektywa. Malarstwo, Grafika, Kolaż”. Ekspozycja zaprezentowała ponad 270 prac artysty – obrazów olejnych, grafik, pocztówek i kolaży. Ponownie Noc Muzeów zawitała do Konstancina-Jeziorny - 13 maja 2023 r. Konstanciński Dom Kultury (ul. Mostowa 15) zorganizował wystawę malarstwa polsko-brytyjskiej artystki Marty Czok pt. „O nas”. W Muzeum Wycinanki zostały zorganizowane warsztaty wycinankarskie. Natomiast w Muzeum Villa la Fleur dla zwiedzających czekały działy dwudziestolecia międzywojennego Paryża.

Po dwuletniej przerwie wróciły do swojej przedpandemicznej formuły dwa niezwykle ważne wydarzenia promujące dziedzictwo kulturowe gminy Konstancin-Jeziorna – Dni Konstancina i Festiwal Otwarte Ogrody.

11 i 12 czerwca 2022 r. odbyły się Dni Konstancina, podczas których uczestnicy zostali zabrani w podróż w niezapomniane lata 20 i 30 minionego stulecia. W programie znalazło się wiele atrakcji sprzed stu lat, nawiązujących do początków podwarszawskiego letniska. Wszystko to otworzyła efektowna parada, która punktualnie o godz. 13.30 ruszyła z Centrum Handlowego Stara Papiernia do Parku Zdrojowego. Ponadto w programie znalazło się moc atrakcji m.in.

koncerty, wystawy, spacer, warsztaty czy turnieje. W 2023 r. Dni Konstancina przeniosły uczestników do belle époque. Święto to odbyło się 3 i 4 czerwca. W programie znalazło się wiele atrakcji, nawiązujących do czasów świetności podwarszawskiego letniska.

Bardzo dużym zainteresowaniem w 2023 r. cieszyły się zorganizowane bezpłatne wakacyjne spacer z przewodnikiem. Spacer odbyły się w co drugą niedzielę lipca i sierpnia i dotyczyły popularyzacji dziedzictwa kulturowego Konstancina. Dla miłośników pieszych wycieczek zorganizowano 4 trasy: tj. Historyczne centrum Konstancina, Tajemnice Królewskiej Góry, Stefan Żeromski i sławne rody, Artyści dawnego Konstancina. W spacerze po ulicach Królewskiej Góry wzięło udział ponad 70 osób.

Akcja popularyzacyjna dziedzictwa kulturowego została rozszerzona w 2023 r. za pośrednictwem nowego wirtualnego przewodnika -Warsawpolis Guide. Jest to aplikacja, która umożliwia odkrywanie metropolii warszawskiej, do której należy gmina Konstancin--Jeziorna, na własnych zasadach. Obejmuje pełne spektrum turystycznych atrakcji: od zabytków, przez instytucje kultury po ukryte perełki miejskiej architektury. Aplikacja została zrealizowana w ramach projektu „Wirtualny Warszawski Obszar Funkcjonalny” (Virtual WOF), współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020.

Festiwal Otwarte Ogrody w Uzdrowisku Konstancin-Jeziorna jest częścią obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa, stanowiących cykliczny projekt kulturalny, społeczny i edukacyjny o wyjątkowej skali i zasięgu. Co roku we wrześniu Mieszkańcy mogą bezpłatnie zwiedzić najciekawsze zabytki w swojej okolicy oraz skorzystać z szerokiego wachlarza wydarzeń. Podczas tych dni nawet niedostępne na co dzień zabytki wpuszczają w swoje mury gości, a uczestnicy licznych spotkań, prelekcji i warsztatów poznają historię i kulturę zarówno narodową, jak i tę regionalną oraz lokalną. Ogólnopolskim koordynatorem obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który odpowiada także za promocję projektu w skali całego kraju. W 2022 r. impreza odbyła się 10 i 11 września, podczas których każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Zostało przygotowanych blisko 30 różnych wydarzeń, w tym wystawy malarstwa i archiwalnych fotografii, warsztaty, spotkania autorskie, spacer śladami przeszłości i koncerty, które odbywały się w otoczeniu przepięknej, malowniczej przyrody: m.in. w muzeum Villa la Fleur wystawa zbiorów kilkadziesiątu malarzy związanych z Paryżem z pierwszej połowy dwudziestego wieku. W ogrodzie zabytkowej willi Moja prezentowane były trzy wystawy fotografii. Można było pójść również

na spacer do miejsc związanych z historią osady Konstancin i poznać np. historię Parku Zdrojowego oraz okoliczności śmierci jego patrona – hrabiego Witolda Skórzewskiego. Dopełnieniem otwartych ogrodów okazała się wystawa „Tamara Łempicka a art. Deco”, której dzieła można było oglądać w Muzeum willi La Fleur. Jej współorganizatorem było Muzeum Narodowe w Lublinie. Ekspozycja prezentuje zarówno kolekcję wczesnych rysunków studyjnych twórczyni, jak również realizacje powstałe po II wojnie światowej. Jest to aż 70 prac artystki – obrazów olejnych, rysunków i grafik. Osobistego charakteru nadają wystawie pamiątki po malarce użyczone przez rodzinę. Wśród zgromadzonych eksponatów można było zobaczyć: elementy garderoby, biżuterię, fotografie, notatki i korespondencję.

W 2023 r. Festiwal Otwarte Ogrody odbył się w dniach 9-10 września pod hasłem „Żywe dziedzictwo- tradycje od pokoleń”. Ten przewodni temat miał zwrócić uwagę, jak ważne jest przekazywanie tradycji z pokolenia na pokolenie. Podczas festiwalu, dla zwiedzających zostało otwartych 28 ogrodów. Na ciekawy program festiwalu składały się: wystawy malarskie – często wielopokoleniowe, pokazy rzeźby, porcelany, fotografii, mody, filmów, opowieści historyczne, warsztaty dla harcerzy i dzieci oraz koncerty. Ponownie dużym zainteresowaniem cieszyły się spacer z przewodnikiem. Najbardziej obleganym miejscem była willa Świt, w której znajduje się Muzeum Stefana Żeromskiego i Jego Rodziny.

Gmina prowadziła również akcję informacyjną o ogłaszanych konkursach w zakresie promocji „dobrych praktyk konserwatorskich” – np. „nasz zabytek” - to konkurs organizowany przez Fundację Most the Most dla każdego, kto chce pozytywnie wpłynąć na swoje otoczenie, czy ogłaszane konkursy „Renowacja roku zabytków Mazowsza.”

Rysunek 6. Willa Gryf przy ul. Sobieskiego 13

fot. Wydział Planowania Przestrzennego

W ramach działania - Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym należy pochwalić inicjatywę stworzoną przez grupę uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Konstancinie-Jeziornie. Wymyślili oni grę online „Wyprawa po Konstancinie”. Gra zajęła pierwsze miejsce w konkursie historyczno-informatycznym „Genialne miejsca”. Praca młodzieży została wyróżniona i nagrodzona na szczeblu wojewódzkim. Gra to wirtualny pokój zagadek, która przybliży historię Konstancina, w tym m.in. słynnych willi.

Na rzecz upowszechniania wiedzy w zakresie dziedzictwa kulturowego działa punkt informacji turystycznej mieszczący się w zabytkowej willi „Kamilin, położonej przy ul. Piłsudskiego 42, usytuowanej w bliskim sąsiedztwie Parku Zdrojowego.

Tabela 3. Priorytet 3 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna

Priorytet III: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego	
Kierunki działań	Zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa	<ul style="list-style-type: none">• Prowadzenie i bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków gminy Konstancin-Jeziorna,

kulturowego oraz specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym	<ul style="list-style-type: none">• Zawieranie w umowach sprzedaży i dzierżawy zabytków nieruchomości warunków nakładających obowiązek prowadzenia prac konserwatorskich,• Sukcesywna zmiana obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wymagających aktualizacji w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków,• Prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków (z zastosowaniem systemu informacji przestrzennej),• Współpraca instytucji, stowarzyszeń, sektora prywatnego na rzecz opieki nad zabytkami,• Wystąpienie do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskami o wpis do rejestru zabytków najcenniejszych elementów dziedzictwa gminy nieobjętego ochroną na podstawie wpisu do rejestru,
Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków	<ul style="list-style-type: none">• Pomoc w przygotowaniu właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania funduszy unijnych, ministerialnych i samorządowych

Opracowanie na podstawie Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025

Kolejnym priorytetem przyjętym w Programie opieki jest ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego, realizowane m.in. poprzez działania związane z prowadzeniem i aktualizacją gminnej ewidencji zabytków czy sukcesywną zmianą obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wymagających aktualizacji w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków,

Gmina Konstancin-Jeziorna na stronie internetowej [bip.konstancinjeziorna](http://bip.konstancinjeziorna.pl) w zakładce Gminna Ewidencja Zabytków umieszcza aktualne informacje w zakresie zmian Gminnej Ewidencji Zabytków oraz na bieżąco aktualizuje obiekty ujęte w interaktywnej mapie zabytków gminy na stronie gsip.konstancinjeziorna.pl.

W okresie sprawozdawczym wyłączono z Gminnej Ewidencji Zabytków:

- budynek położony przy ul. Przesmyckiego 11,

- willę Zoleta położoną przy ul. Wierzejewskiego 8.

Wykreślenia w/w obiektów z GEZ dokonano na podstawie Zarządzenia Nr 28/VIII/2022 Burmistrza Gminy Konstancin-Jeziorna z dnia 28 stycznia 2022 r., poprzedzonych pismem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr WRD.5133.5.2021.RP z dnia 10.12.2021 r. oraz pismem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Nr WRD.5133.2.42.2021 z dnia 24.12.2021 r.

Następnie Zarządzeniem Nr 165/VIII/2022 Burmistrza Gminy Konstancin-Jeziorna z dnia 18 sierpnia 2022 r. dokonał skreślenia z Gminnej Ewidencji Zabytków willi Edelmana i Morgensterna wraz z ogrodem. Wyłączenie tego obiektu z GEZ zostało poprzedzone stanowiskiem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zawartym w piśmie Nr WRD.5133.2.15.2022.RP z dnia 20.06.2022 r.

W okresie sprawozdawczym, na skutek wpisania do rejestru zabytków dawnej parowozowni Kolei Wilanowskiej na stacji Chylice wraz z terenem, położoną przy ul. K. Pułaskiego 4 w Konstancinie-Jeziornie dokonano włączenia tych obiektów do Gminnej Ewidencji Zabytków na podstawie Zarządzenia Nr 142/VIII/2023 Burmistrza Gminy Konstancin-Jeziorna z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie zmian w Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Konstancin-Jeziorna. Wpis do rejestru zabytków dawnej parowozowni nastąpił na podstawie decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod nr rej. A-1733 (decyzja Nr 131/2022 z dnia 15.12.2022 r.) w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu w związku z wnioskiem Piaseczyńsko-Grójeckiego Towarzystwa Kolei Wąskotorowej. Budynek dawnej parowozowni na stacji Chylice stanowi jedną z niewielu pozostałości historycznej zabudowy i infrastruktury Kolei Wilanowskiej (późniejszej kolei Towarzystwa Akcyjnego Drogi Żelaznej Wilanowskiej), która założona została w 1891 r.

W okresie od obiektu i obszaru wpisanego do rejestru zabytków aktualnie prowadzone są prace planistyczne związane z opracowaniem nowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie uchwały Nr 817/VII/46/2018 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ew. 119/6, 119/7, 119/8, 119/9 z obrębu 01-26.

Rysunek 7. Dawna parowozownia Kolei Wilanowskiej na stacji Chylice

fot. Wydział Planowania Przestrzennego

W związku z wnioskiem Towarzystwa Miłośników Piękna i Zabytków Konstancina im. Stefana Żeromskiego zostało wszczęte w dniu 8 lutego 2023 r. postępowanie w sprawie wpisu do rejestru zabytków ruchomych dekoracji ceramicznej autorstwa Krzysztofa Henisza wykonanej w 1964 r., umieszczonej na elewacji nieczynnej stacji transformatorowej zlokalizowanej przy ul. Wierzejewskiego 12 a. Postępowanie to zostało zakończone wpisem do rejestru zabytków - decyzja nr 99/2023 z dnia 31.08.2023 r. Mozaika przedstawia postać ludzką wspierającą się na kuli i jednocześnie wznoszącą drugą rękę w kierunku słońca w geście wyrażającym nadzieję, na powrót do „normalnego” życia. Mozaika symbolizuje działalność słynnego STOCERU – niegdyś stołecznego, a obecnie Mazowieckiego Centrum Rehabilitacji i została wykonana w 1964 r. na zamówienie ówczesnego dyrektora Centrum, prof. Mariana Weissa. Mozaika została wykonana w technice ceramicznej we współpracy ze Spółdzielnią Wyrobów Ceramicznych „Kamionka” w Łysej Górze. Mozaika jest doskonałym przykładem „eksperymentu łysogórskiego”, jednego z ciekawszych zjawisk w polskiej sztuce użytkowej lat

60. XX wieku, który zakładał wykorzystanie ceramiki jako elementu architektury i dekoracji wnętrz.

Rysunek 8. Dekoracja ceramiczna autorstwa Krzysztofa Henisza na elewacji nieczynnej stacji transformatorowej

fol. Wydział Planowania Przestrzennego

Kolejnym zadaniem wpisanym do Programu jest zawieranie w umowach sprzedaży i dzierżawy zabytków nieruchomości warunków nakładających obowiązek prowadzenia prac konserwatorskich. W okresie sprawozdawczym Gmina Konstancin-Jeziorna zbyła willę „Białą” położoną w Konstancinie-Jeziornie przy ul. Mickiewicza 7. W akcie notarialnym znalazła się adnotacja, że na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r., prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru wymaga pozwolenia MWKZ w formie decyzji.

Ważnym działaniem mającym wpływ na zachowanie dziedzictwa kulturowego jest zmiana obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Działania takie prowadzone są niejednokrotnie w celu wprowadzenia nowego przeznaczenia czy nowych zasad zabudowy i zagospodarowania terenu w celu uratowania istniejących zabytków. I tak 23 listopada 2022 r. Rada Miejska Konstancin-Jeziorna podjęła uchwałę Nr 596/VIII/49/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 10/1 z obrębu 02-01 w Konstancinie-Jeziornie. Następnie w dniu 6 września 2023 r. Rada Miejska Konstancin-Jeziorna podjęła uchwałę 718/VIII/58/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 10/24 i 10/25 z obrębu 02-01 w Konstancinie-Jeziornie. Działki objęte opracowaniem w/w planów obejmują teren dawnej Królewskiej Fabryki Papieru. W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gruntów osiedla Mirków i terenów przyległych obszar ten jest przeznaczony pod przemysł. W celu dokonania rewitalizacji obiektów zabytkowych i przeznaczenia ich na usługi o przeznaczeniu m.in. hotelowym, biurowym, handlowym, gastronomicznym, usług zdrowia, kultury, edukacji i sportu konieczne jest uchwalenie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

4 PODSUMOWANIE

Podsumowując należy stwierdzić, że zadania określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025 były realizowane wszechstronnie przez różnorodne i komplementarne zadania, które prowadzą do osiągnięcia założonych celów. Zadania te obejmowały zarówno działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu zachowania zabytków, jak i projekty, upowszechniające i promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie potrzeby jego zachowania. Gmina Konstancin-Jeziorna w sposób przemyślany i zaplanowany realizuje zadania związane z remontami i konserwacjami obiektów zabytkowych, pozyskując dodatkowo środki ze źródeł zewnętrznych. Takim zrealizowanym zadaniem była przebudowa budynku dawnego Domu Ludowego przy ul. Anny Walentynowicz 18 na Muzeum Wycinanki Polskiej.

Podejmowane działania z uwzględnieniem historii i tradycji gminy Konstancin-Jeziorna pozwoliły na osiągnięcie zamierzonych celów, w tym w szczególności zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

Opisane w Sprawozdaniu kierunki działań powinny być kontynuowane w kolejnych dwóch latach realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025 .

5 BIBLIOGRAFIA I AKTA ARCHIWALNE

- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 1(55)2022, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 2(56)2022, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 3(57)2022, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 4(58)2022, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 5(59)2022, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 1(60)2023, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 2(61)2023, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 3(62)2023, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 4(63)2023, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Biuletyn Informacyjny Gminy Konstancin-Jeziorna, nr 5(64)2023, Urząd Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna,
- Kalejdoskop Konstancina-Jeziorny Przewodnik Turystyczny, Konstancin-Jeziorna 2015.

6. SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	2
2	PODSTAWA PRAWNA	3
3	REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	4
4	PODSUMOWANIE.....	25
5	BIBLIOGRAFIA I AKTA ARCHIWALNE	27

7. TABELE

Tabela 1. Priorytet 1 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna.....	5
--	---

Tabela 2. Priorytet 2 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna.....	14
Tabela 3. Priorytet 3 i główne kierunki działań Programu opieki nad zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna.....	20

8. RYSUNKI

Rysunek 1. Muzeum Wycinanki Polskiej w Mirkowie	7
Rysunek 2. Willa Jezioranka przy ul. Kraszewskiego 8, w 2006 r.	10
Rysunek 3. Willa Jezioranka przy ul. Kraszewskiego 8, w 2018 r.	11
Rysunek 4. Willa Greczynka przy ul. Środkowej 22, w trakcie remontu	12
Rysunek 5. Willa Poranek przy ul. Kraszewskiego	14
Rysunek 6. Willa Gryf przy ul. Sobieskiego 13	20
Rysunek 7. Dawna parowozownia Kolei Wilanowskiej na stacji Chylice	23
Rysunek 8. Dekoracja ceramiczna autorstwa Krzysztofa Henisza na elewacji nieczynnej stacji transformatorowej	24

Uzasadnienie

do Uchwały Nr 65/IX/7/2024 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 22 października 2024 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji "Gminnego Programu opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025", za okres 2022-2023

Uchwałą Nr 434/VIII/33/2021 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 24 listopada 2021 r. został przyjęty "Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025."

Stosownie do dyspozycji art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) organ wykonawczy sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia radzie gminy.

Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym tego rodzaju dokumentem opracowanym dla gminy Konstancin-Jeziorna i obejmuje realizację zadań dla wyznaczonych kierunków działań zawartych w "Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2022-2025", w okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi realizację ustawowego wymogu odniesienia się przez Radę Miejską Konstancin-Jeziorna do przedłożonego przez Burmistrza Gminy Konstancin-Jeziorna sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, tym samym podjęcie niniejszej uchwały wydaje się w pełni uzasadnione.